

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon Inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Moralna odgovornost časopisja

Ne zastrupljajte kmetijskega ljudstva!

Podoba je, da del slovenskega političnega časopisja ne pozna mej političnega zmagošlavja ter ne more prikriti svojega navdušenja nad samim seboj. V zaletu svojega zmagošlavja ne pozna mer in običajev, ki so v navadi med strpljivimi in treznimi ljudmi, ali s tujo besedo rečeno: serioznost (resnost in odgovornost) jim je le postranska zadeva. Mi se temu dejstvu prav nič ne čudimo, ker je splošno znano, da je pisanje nekega političnega časopisja (Slovenec, Domoljub itd.) le odraz ošabnega zmagošlavja v političnem življenju. To je greh in nezdrav pojav v vsem našem političnem življenju že od nekdaj, kajti stara naša politična izobrazba velja vsakokratnemu »junaku«, da po zmagi brezobzirno in neodgovorno bije na vse strani, ne ozira se na to, da šele vsi skupaj tvorimo celoto in da je za zdrav in uspešen razvoj narodnega življenja nujno potrebno, da vsi po svojih močeh prispevamo k ozdravitvi gospodarstva in socialnih vprašanj, ki danes grozeče vise nad nami vsemi.

S politično nestrpljivostjo, ki se zlasti javlja v političnem časopisju, se ruši zdrav in pameten razvoj, tako gospodarski kakor tudi politični. Prevelika samozavest, ki se kaj rada sprevrže v ošabnost, pač ne more voditi k pametni in resnični politični vzgoji, ki jo vsi Slovenci tako hudo potrebujemo, pač pa taka politična vzgoja budi maščevalnost in najbolj grobe in odurne instinkte (nagone) maščevanja in mrznje. Če je torej časopisju v prvi vrsti naložena odgovornost za politično vzgojo, potem je treba z dosedanjim načinom politične neresnosti in neodgovornosti prenehati, če res vsi iskreno želimo ozdravitev

političnih razmer in poglobitev politične izobrazbe.

Kam nas je pripeljalo neodgovorno in nestrpljivo pisanje političnega časopisja, vsi dobro vemo, če si le predstavimo žalostne pojave na podeželju, kjer čestokrat pri delu za skupne življenjske interese primanjkuje dobre volje in prave politične izobrazbe v toliki meri, da zaradi sfa-natizirane časopisne politične vzgoje ni mogoče doseči zadostne soglasnosti za najbolj pereča vprašanja gospodarskega značaja. Vprašajte občinske moke, ki imajo tozadevno za seboj dovolj žalostnih izkušenj.

Tudi časopisna politična vzgoja mora imeti svoje meje in se mora predvsem zavedati velike — moralne odgovornosti, zlasti če prihaja med ljudstvo na podeželje. Kakšne cilje zasleduje časopisje, to vsi kmetje dobro vemo, ki smo bili predvsem po zaslugi neodgovorno pišočega časopisja razbiti na drobce in kot taki drobci podlegli vsakemu izkoriščevalcu, če nam je le znal lepo in sladko pisati in govoriti. S temi zablodami pa je treba resno in odločno pomesti. Naše izčrpano podeželje potrebuje duha skupnosti, vzgoje složnosti in strpljivosti, zato greši nad narodom in njegovo skupnostjo vsakdo, ki po svojem političnem časopisju vzgaja ljudi k maščevalnosti, politični ošabnosti in nestrpljivosti ter mrznji.

Delu našega nestrpnega in v zmagošlavju se neodgovorno veselečega časopisja pa en sam opomin iz preteklih izkušenj: v političnem življenju je vse tekoče, nič ni večnega, večni pa je narod, ki obsoja neodgovorno in politično nemoralno časopisno vzgojo!

Za zdravje in moč rodu

Živali in rastline so zaščitene s posebnimi zakoni — Kaj pa naša kmetijska dekleta?

Zadnjič smo opozorili na važnost vprašanja, ki bi mu morala po našem mnenju nele naša vas, ampak vsa naša javnost posvečati največjo pažnjo. Ugotovili smo, da se mnogo naših deklet, ki odhajajo z dežele v mesta, izgubi.

Kaj je temu vzrok in kako je mogoče to preprečiti oziroma vsaj zmanjšati izgubo na najnižjo mero?

Vzrokov ima ta nezdravi pojav seveda več, med najvažnejšega pa štejem napačno in pomankljivo vzgojo.

Kakor zveni smešno, je vendar le res tole: Pri nas imamo polno zakonov, ki ščitijo živali in rastline, polno društev za varstvo in negovanje vsega mogočega, zakona pa, ki bi ščitil in varoval našo lastno kri, takega zakona v zadostni meri še danes nimamo.

Kakor v litanijah imenujemo Marijo »posodo vse svetosti«, tako bi se morali vedno zavedati, da je slovensko dekle — živa posoda narodove bodočnosti. Zlasti velja to o slovenskem kmetiskem dekletu. Saj daje vprav slovenska kmetica narodu največ zaroda in še vedno veljajo pesni-kove veličastne besede:

»Kar moč nebesa so poslala,
da večnih nas otmo grobov,
vse mati kmetijska je zibala,
iz kmetijskih so izšli domovi!«

(Simon Gregorčič.)

Oprav vemo, da je prva naravna naloga vsake ženske materinstvo, se zato skoraj nič ne zmenimo in storimo vražje malo ali skoraj nič

za to, da bi dekleta temeljito usposobili za ta vzvišeni poklic. V naročju dobrih, zdravih mater leži narodova bodočnost, koreninijo temelji vseh njegovih uspehov. Pogoji za dobre, zdrave matere pa so dobra, zdrava in pravilno vzgojena dekleta.

Dekletom smotrnejšo vzgojo!

Danes moramo, žal, še vedno reči, da rase naše deklet kakor lesnika na gmajni. Vzgojena je pač toliko, da zna trdo in težko delati, drugega pa nič. In to je premalo, mnogo premalo za današnji življenjski boj.

Vsako dekle bi morali vzgojiti v samostojnega človeka, ki se bo v polni meri zavedal svojega človečanstva, svojih dolžnosti in svojih pravic. Naša ženska, zlasti pa naše kmetijsko dekle pa je največkrat vzgojeno v pomilovanja vredni nevednosti. Kakor očenaš ji ponavljajo z vseh strani, da ženska itak nič ne velja, da to in to ni za žensko itd. S tem privzgoji okolica kmet-skemu dekletu občutek manjvrednosti in nekeke slepe odvisnosti. To dvoje, združeno z nevednostjo o najvažnejših osebnih življenjskih vprašanjih, tvori navadno jedro in prvo kal vseh poznejših nesreč in razočaranj v življenju.

Kdo naj temu odpomore? Poklicane bi bile v prvi vrsti seveda matere. Preden pa bi te mogle v polnem obsegu opravljati to veliko nalogo, bi morale biti najprej same dobro vzgojene in pripravljene zanjo.

Ker tedaj ta najbolj naravni način vzgoje trenutno ni uspešno izvedljiv, ga morajo prevzeti šola, izobraženstvo na deželi, zlasti zdrav-niki in pa prav posebej še Društva kmetijskih fantov in deklet.

Kako si uredijo to delo ostali činitelji, o tem naj razmišljajo sami, nas zanima v prvi vrsti okolnost, kako naj to nalogo opravljajo Društva kmetijskih fantov in deklet. Zaradi jasnosti pa naj takoj naglasimo, da svojih besedi ne smatra-mo za nikak evangelij, ampak le za nasvet in pobudo.

Društva naj bi po našem mnenju jela vzgojno vplivati na mladino že v času, ko ta odrasča poslednji šolski dobi. V ta namen naj bi si osnovala posebne otroške, nekeke naraščajske odseke in poskrbela za primerno vodstvo. Ako se tega lotijo z verno in dobro voljo, ne bo prehudih težav. Saj imamo po deželi polno učitelje in drugega izobraženega ženstva, ki se ne bi branilo dela na tem polju.

S primernimi predavanji naj bi deklice dobile dovolj pouka o vsem, kar jim je potrebno, ne pa samo o kuhi in šivanju. Zlasti je to važno v takozvani prehodni dobi. Tedaj se namreč v človeku utrjuje temelj vse njegove poznejše po-dobe.

Nevednost je vir gorja

Iz opazovanja in življenja na kmetih mi je znanih polno primerov, ko je napačna sramež-ljivost staršev in nevednost deklet bila kazno-vana s — smrtjo. Omenim naj samo dva, ki sta res kričeca. V obeh je bilo nekako takole: Dekle je prikrivalo pojav, ki ga ni razumelo. Starši so priganjali k delu. Bilo je obakrat ob kosniji. Dekleti je v takem stanju izmučeni in prepoteni ujela ploha. Seveda sta se obe prehladili in ne-sreča je bila tu. Za takle prehlad se človek na kmetih navadno ne zmeni dosti. Tako se je tudi v naših dveh primerih zgodilo, da se je iz zane-marjenega prehlada v tako kočljivih okolišnih razvila dolgotrajna bolezen, ki se je izcimila v jetiko in je končala s smrtjo. Eden navedenih primerov se je zgodil na Notranjskem, drugi na Gorenjskem, v obeh pa je šlo za hčere trdnih kmetov, od katerih je enega hčerina bolezen po-gnala v silne dolgove in skoraj na boben.

V obeh primerih bi poučna beseda, izgovor-jena o pravem času in v primerni obliki, lahko popolnoma odvrnila nesrečo. Kajti to ni nobena kazen božja, ampak čisto navadna posledica na-ravnih zakonov, ki jih priroda ne pusti nikoli kršiti brez kazni!

Če so pa že dekleta, ki ostajajo doma na kmetih, potrebna pouka, so ga toliko bolj po-trebne tiste, ki morajo s trebihom za kruhom po svetu. In za ta pouk je treba, da se združijo vsi oni činitelji, ki hočejo ljudstvu res dobro. Kdor tu odreče pomoč, pa govori o ljubezni do naroda, je čisto navaden brbljač, pa naj bo kakršnegakoli stanu! Ljubezen, ki ni zmožna de-janj, je puhla beseda in torej laž!

Kako torej pomagati?

Kaj je torej treba tem dekletom? Treba jim je pouka o vseh tistih naravnih zakonih, po ka-terih se razvija človekovo telo. Treba jim je vce-piti globoko v srce zavest, da je mladost šele priprava za življenje: Čim lepša bo mladost, čim bolj veder ostane duh mladega človeka, čim bolj zdrav in popolno razvito njegovo telo, tem več uspehov lahko pričakuje v svojem življenju! Prav posebej pa je še treba dekleta opozoriti na vse nevarnosti, ki jim bodo v svetu neizbežno iz-postavljene. Tu ne pomaga jokati in ne prositi, tu ni dovolj običajni nauk »Fridna bodi«, ampak je treba razgrniti vso tisto divjo sliko valujočega morja, ki mu pravimo življenje. S predavanji ljudi, ki imajo sami dovolj vpogleda v vsa ta vprašanja, bi bilo doseženo nekaj. DKFID pa bi morala še prav posebej, morda preko Pododbo-

rov ali Zveze, poskrbeti za to, da nobeno dekle z dežele ne odide v mesto kar tako na slepo. Zlasti velja to za one, ki odhajajo daleč zdoma. Banovinske in državne oblasti, ki se same najbolj zanimajo za to, da se narod krepi, gotovo ne bi mogle odreči pomoči, ako bi se DKPFD zavzela za to, da v moralnem in socialnem oziru pazi na to, kam gre mladi človeški odток z dežele.

V delu je rešitev

Skraja bi ta naloga povzročala morda precej dela in morda tudi neprilik. Polagoma pa, ko bi bilo poslovanje primerno uvedeno, bi delo niti ne bilo tako težavno. Uspehi pa bi ob pravilni organizaciji in potrebni vestnosti prav gotovo ne izostali. Ob takem nadziranju bi namreč ne bili več mogoči primeri, kakor je n. pr. tale: Z obljubo bajno visoke mesečne plače izvabi kdo dekle

v daljino mesto. Prva plača gre za potne stroške in kaj malega oblike. Kakor pa dekle dobro nastopi, ji je služba odpovedana. Brez sredstev in brez strehe se nenadoma znajde med čisto tujimi ljudmi. Ko reva sestrada na tava okrog, se najde srečitelj, ki je ves čas računal s tem trenutkom. Ko dekle tako pade, nima več pota nazaj. Propast, bolezen, zapor in pisanje po časnikih o »lahkomišljenih piškah« so zadnja poglavja tega žalostnega romana.

Slovenski kmet, slovenska vas, če je v tebi kaj časti in ponosa, če je v tebi kaj čuta dolžnosti, vzdrami se in zahtevaj na ves glas: »Rešimo naša dekleta!« In če te ne bo hotel nihče slišati, si pomagaj sama. Vse je izvedljivo iz lastne sile, ako se bomo vsi brez razlike političnega prepričanja ali svetovnega nazora res zavdali, da gre tu za naše najdražje: za ohranitev zdravega pokolenja, za zagotovitev lepše bodočnosti bodočim rodovom nego smo je deležni mi!

Kmetska zaščita podaljšana do 1. oktobra

Ker se vprašanje zaščite kmetijskih dolgov ni končno javno rešilo do 1. septembra, je vlada podaljšala dosedanje uredbo do 1. oktobra. Za ta ukrep je izdana uredba, ki pravi:

Cl. 1. Rok vplačila obresti določen v 28. 1. uredbi KM br. 34 z dne 2. februarja 1935, se odlašga od 1. septembra 1935 na 1. oktober 1935 v kolikor že ni bil vplačan.

Cl. 2. določa, da bo gornja uredba stopila v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah«.

Pojasnilo kmetijskega ministra

O novi uredbi je istočasno dal kmetijski minister naslednje pojasnilo:

»Zadnja uredba o zaščiti kmetov je bila objavljena februarja meseca ter je bilo z njo odloženo plačilo obresti do 1. septembra letos. Ker je ta rok že zelo blizu, smo sedaj objavili novo uredbo, s katero se ta moratorij podaljša do 1. oktobra. To pomeni, da bi letošnje leto 15. no-

vembra morali kmetje plačati po uredbi 6% obresti, toda februarja meseca letos je bila izdana druga uredba, s katero se je izvršilo znižanje obresti na 4 in pol %. Oni kmetje, ki so plačali 1. novembra lanskega leta, so dali po 6% obresti, oni pa, ki so to storili 1. februarja, so se okoristili z novo uredbi, ki je bila izdana februarja meseca ter so plačali samo 4½%. Ker je nastala ta razlika v obrestih, se bo onim kmetom, ki so plačali 6%, odpisal 1½% od glavnice. Nova uredba, ki bo izdana 1. oktobra letos, kakor je to sklenila kraljevska vlada, se bo gibala v okviru sklepov kraljevske vlade. Kakor je razvidno, je tu govora o plačanju obresti, ki so bile plačljive do 15. novembra 1934. Velika večina kmetov je zadostila svojim obveznostim. Za one pa, ki tega niso storili, se rok s to uredbi podaljšuje do 1. oktobra, in to z znižanjem obrestne mere v višini 4½%. Tistim plačnikom, ki so svoje obveze izvršili do 15. novembra lani, se bo odpisal 1½% od glavnice.«

Pravica se je izkazala

Nedolžne žrtve v svobodi

Pred časom, ko so bila pri nas z novo ureditvijo zakonov odpravljena porotna sodišča, je to ponekod vzbudilo kolikor toliko nejevolje. Nekateri so se bali, da bodo s tem okrnjene važne ljudske pravice.

Nedavna obnovitev procesa proti bratoma Markuzzi in Mihaelu Zemljiču pa je pokazala, kako nezanesljiva je bila ta ljudska pravica.

Stvar je v kratkem sledeča: Pred petnajstimi leti so našli v gozdu pri Sv. Benediktu truplo neznanega umorjenca. Ljudski glas je vedel povedati, da gre za bogatega trgovca, ki da ga je nekdo oropal in umoril. Umorjenca niso niti slikali, ampak so ga brez temeljitejših raziskav pokopali.

Skoraj 10 let po nedolžnem v ječi

Staro sovraštvo, izvirajoče iz raznih okolnosti in čisto osebnih sporov, pa je vzbudilo med ljudmi govorice, da so neznanca oropali in umorili Ivan Zemljič in brata Markuzzi. Osumljenci so bili aretirani, zaradi pomanjkanja dokazov izpuščeni in pozneje zopet aretirani ter končno pred poroto obsojeni: Ivan Markuzzi na smrt, njegov brat Jožef in Ivan Zemljič pa na dosmrtno ječo. Kazen je bila prvemu potem s pomilostitvijo spremenjena v dosmrtno ječo.

Vsi obtoženci so ves čas pred obsodbo in tudi po njej zatrjevali svojo nedolžnost. Po dolgem trudu se je zdaj končno odvetniku dr. Ko-

navliju v Mariboru posrečilo, da je dosegel obnovitev procesa.

Sele pri tej ponovni razpravi se je izkazalo, kako slepa je bila takrat porotniška pravica. Na podlagi pričevanja kovača Gečka in drugih neverodostojnih prič je bila izrečena strašna obsodba, ki je uničila življenjsko srečo več družin. Tako je Geček trdil, da je mesečne noči videl, kako so na Markuzzijevem dvorišču ponoči natagali na voz v vrečo zavitega mrljca itd.

Zdaj je dognano, da tiste noči ni bilo mesečine, ker je deževalo, poleg tega pa Geček niti v mesečini ne bi mogel točno videti, kaj se na Markuzzijevem dvorišču godi, ker je razgled zastirala dolga drvarnica.

Na podlagi teh in podobnih važnih ugotovitev je sedaj mariborski senat razveljavil vse prejšnje obsodbo in vse tri obtožence, brata Markuzzija in Iv. Zemljiča oprostil vsake krivde in kazni.

S tem je dano po nedolžnem trpečim vsaj nekaj zadoščenja. Drugo vprašanje pa je, kdo jim vrne toliko let izgubljenega življenja, kdo zaceli gospodarske rane teh družin in rane, ki jih je povzročilo dolgoletno duševno trpljenje, ko so morali nesrečneži vzlic zavesti, da so nedolžni, prestajati toliko let sramotno kazen. Devel, skoraj deset let po nedolžnem v ječi, to je kazen, ki je ne izbriše nobena oprostila razsodba več. Markuzzijeva sta poleg tega prišla ob vse imetje, a Ivan Zemljič si je v ječi nakopal hudo bole-

zen, vodenico. Zdravi se zdaj v mariborski bolnici.

Ljudstvo je z navdušenjem pozdravljalo sodnike, zagovornika in oproščence, ko je slišalo oprostilno razsodbo. Tudi vsi trije oproščenci so se s solzami v očeh zahvaljevali za končno priznano pravico, vendar so ostali nekdanji delavni kmetje za zdaj še — berači!

Preosnova vlade

V petek preteklega tedna je nastala delna kriza vlade. Predsedniku kraljevske vlade gosp. dr. Stojadinoviću so izročili pismene ostavke minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka, minister pravde dr. Ljudevit Auer in minister za gozdove in rudnike Ignjat Stefanović. Imenovani ministri so podali ostavke zaradi tega, ker so odklonili vstop v Jugoslovansko radikalno zajednico. Delna kriza vlade je bila rešena tako, da je minister za telesno vzgojo naroda Mirko Komnenović prevzel namestništvo ministra za socialno politiko in narodno zdravje, minister brez listnice Djuro Janković je prevzel posle ministra za gozdove in rudnike, edini nov minister je postal dr. Mile Miskulin, ki je dobil resor ministrstva pravde. Novi minister je po rodu z vasi Smiljan v Liki pri Gospiču.

JRŽ odobrena

Radikalna zajednica je prijavljena notranjemu ministru, kakor predpisujejo določila veljavnega društvenega zakona in tudi je odobrena. Novo stranko so sestavili voditelji bivše radikalne, muslimanske in klerikalne stranke. Predsedstvo tvorijo gg. Aca Stanojević, dr. Milan Stojadinović, dr. Anton Korešec in dr. Mehmed Spahe. To vodstvo bo postavilo tudi širši organizacijski odbor. Iz vsake banovine bo imenovanih v organizacijski odbor po sedem članov.

Program nove stranke je sličen vsem drugim programom na demokratičnih načelih slonečih strank. Kar bi bilo posebej omeniti je le njeno stališče do notranje ureditve naše države. Zavzema se za široke samouprave. Torej edina točka, ki je bistveno izpremenjena iz starega radikalnega programa. Šestojanuarska načela glede narodnega in državnega edinstva so podčrtana in s tem v zvezi tudi načelo vsedržavnih strank. Plemenskih, verskih in pokrajinskih političnih strank torej tudi radikalna zajednica v programu ne priznava.

25 let kmetijske šole v St. Jurju

Koncem tega tedna bo praznovala 25letnico svojega obstoja ban. kmetijska šola v St. Jurju ob juž. žel. Te pomembne proslave se s ponosom spominjamo tudi vsi kmetje, ki vemo ceniti pomen strokovne kmetijske izobrazbe v našem kmetiskem gospodarstvu. S 25letnico šentjurske kmetijske šole je združen tudi splošen napredek našega kmetijstva in trdna kmetska volja, ki stremi po napredku in strokovni izobrazbi. Nešteto kmetskih gospodarjev širom Slovenije danes s pridom uporablja znanje, ki jim ga je dala s pomočjo ljubeznivega učiteljstva šentjurska kmetijska šola. V današnjih težkih gospodarskih časih mnogi kmetje z obžalovanjem gledamo, kako nam tudi strokovna izobrazba ne more izboljšati položaja, zakaj sramotno nizke cene se nočejo in nočejo nikamor zganiti, tako da postaja naše kmetovanje z vsakim dnem manj rentabilno. Kakor imamo dosti dobre volje in razumevanja za strokovno izobrazbo, tako si danes poleg strokovne izobrazbe želimo tudi pouka o agrarni politiki, da ne bomo znali samo dobro in pametno pridelovati, temveč tudi prodajati sad naših žuljev za pravično ceno. V tem duhu proslavljamo vsi kmetje našo trdno kulturno ustanovo — šentjursko kmetijsko šolo, ki nam je vzgojila tako lepo število dobrih in izobraženih kmetiskih gospodarjev.

Tedenski zun. - politični pregled

V Albaniji

je vlada zatrla upor. Glavni voditelji upora so zbežali v Italijo. Izmed ostalih krivcev pa jih je bilo več obsojenih na smrt. Podoba pa je, da s tem notranjepolitična napetost ni bogve kaj popustila.

Na Madžarskem

bo parlament na jesenskem zasedanju razpravljati o agrarni reformi. Novi zakon predvideva znatno zmanjšanje dosedanjih ogromnih fevdalnih veleposestev. Po novi agrarni reformi bodo smela veleposestva obsegati največ 3000 orolov. Madžarsko siromašno kmetijsko ljudstvo z napestjo pričakuje, kaj mu bo tokrat prinesla agrarna reforma. V zvezi s tem se pripravljajo tudi večje politične spremembe.

Francija

se po uvedbi načrtno-gospodarskih zakonov še vedno bori z notranje-politično napetostjo. Posebno marljivo so na delu francoski kmetje, ki so se odločili za resen boj za doseg pravičnih oen za kmetijske pridelke. — Na jesen bodo vo-

Anglija

skuša kar se da ublažiti ital.-abesinski spor, ker je v resnih skrbih za svoje kolonije v Afriki ter za nadvlado na morju. Zlasti jo skrbi, da bi ta spor ne povzročil splošne nacionalne zstaje širom Afrike.

V sovjetski Rusiji

je končal kongres komunistične stranke. Kongres je pokazal silno politično aktivnost tudi preko meja Rusije, tako da nekatere države, zlasti severoameriške, odločno protestirajo proti vmešavanju v njih notranje zadeve.

V USA

se odločni predsednik Roosevelt še nadalje bori z vso doslednostjo za velike gospodarske reforme. Tako je bil v poslednjem času sprejet nov zakon o bankah, nad katerimi bo vršila država odsej strogo nadzorstvo. Postopoma se izvaja tudi socialno zavarovanje delavstva na moderen način, tako da se vsaj delno pomore najšibkejšim ljudskim vrstam.

Mobilizacija v Abesiniji

V vsej državi je abesinski kralj proglasil splošno vojno pripravljenost. Za obrambo domovine morajo biti vojski na razpolago vsi moški od 15. do 80. leta

lve senatorjev, na katere se že zdaj z vso vne- mo pripravljajo levičarske stranke. — V zunanje političnem pogledu pa Francija še v naprej posreduje za mirno rešitev italijansko-abesinskega spora.

V Grčiji

se je v zadnji dobi silno pojačilo gibanje za obnovo grške monarhije, tako da sedanja vlada le stežka preprečuje pritisk monarhističnih krogov.

Holandska

je zašla v težak gospodarski položaj. Zlasti je občutno prizadeto njeno napredno kmetijstvo. Cene agrarnih pridelkov so padle do 40-ke mere, da se holandski kmetje prav resno upirajo in zahtevajo temeljite spremembe v državnem gospodarstvu.

Na Poljskem

se vršijo priprave za poslanske volitve. Nas zanima predvsem to, da se je del kmetijskega političnega gibanja odločil iti na volitve ter prekiniti z dosedanjjo opozicijo. Velikih izgledov pa seveda ni, ker so že vnaprej določena mesta predvsem aristokratski gospodi.

Italija

stoji prej ko slej na enakem stališču glede Abesinije. Mobilizacija se vrši naprej, prav tako pa je imela pretekli teden armada velike manevre na Brennerju. V gospodarskem pogledu je trgovina z Italijo precej oživila, zanimivo pa je, da so vse blagovne borze zaprte, in sicer zato, da se prepreči špekulacija, ki bi utegnila povzročiti druginjo.

Kako žive avstrijski kmetje

Ob koruznem močniku in živinski soli

Naši bravci se golovo še spominjajo, ko smo v »Kmetiskem listu« pisali o revolucijah in političnih nemirih v Avstriji. Takrat se je v Avstriji ustvarjala nova notranja politična ureitev, ki jo je del našega slovenskega dnevnega časopisja hvalil na vse pretege in jo splošno priporočal za vzor in v posnemanje. Kdor je takrat bral n. pr. »Slovenec«, ta je moral dobiti vtis, da se bo v Avstriji cedilo med in mleko kot v obljubljeni deželi. Zal se to ni zgodilo, dasi je avstrijska državna ureitev postavljena na čisto tako podlago, kot jo neko naše časopisje priporoča.

Življenjske razmere na kmetih so se še znatno poslabšale; kmetijsko ljudstvo je zlasti v hribovitih predelih popolnoma obubožalo in prišlo na beraško palico ter v skrajno bedne razmere. Sotrudnik »Kmetijskega lista« se je pretekli mesec mudil na Tirolskem, kjer je na licu mesta videl v hribovskih vaseh, kako težko borbo bije ondoto kmetijsko ljudstvo za svoj vsakdanji ob- stoj. Ponekod so razmere tako nevarne, da so kmetje izgubili vsako vero v izboljšanje, dasi je splošno znano, da je kmetijska vera najtrdnjša in da kmetijski človek prenese največje težave tega sveta dokaj potrpežljivo. Za vsakodnevno prehrano služi tamošnjemu kmetijskemu prebivalstvu iz dneva v dan nezabeljen koruzni močnik, soljen z živinsko soljo, ki jo je dala vlada kmetom brezplačno. Marsikaterega kmeta je bilo sram povedati, da vsa njegova družina že

mesece in mesece ni imela v hiši prave peke kruha. In nič novega ni v marsikateri prej trdni kmetijski hiši resnica, da gori na ognjišču večni ogenj, ker ne zmorejo za vžigalice. Cene živine, ki je poglavilna panoga na Tirolskem, so padle tako globoko, da se kmetje s strahom vprašujejo, kam in kod v tej stiski. Kmetijski dohodki so na splošno v primeri z letom 1928. padli za tri četrtine, tako da je vsaka panoga kmetijstva postala nerentabilna; jasno je, da so dolgovi vsled tega narasli čez mero, kupna moč kmetijskega ljudstva pa je takorekoč na bobnu. Da ima tako stanje vpliv tudi na splošno razpoloženje, to si lahko vsakdo sam predstavlja. Res je, da se nikjer na svetu kmetijskemu ljudstvu ne godi imenitno in z rožami posilano, toda primer avstrijske kmetijske atiske je še posebno poučen za vsakogar, ki mu je briga za kmetijsko gospodarstvo in postranskega pomena. In takih ljudi je pri nas precej, celo taki se najdejo, ki trdijo, da je vzrok celokupne gospodarske krize v tem, ker se mestu godi slabo, od katerega da je odvisno blagostanje vasi.

Beležke

Narodni klub ne gre v JRZ

Nekateri hrvatski poslanci in senatorji so še v prejšnji narodni skupščini ustanovili svoj poseben klub, ki so ga imenovali »Narodni klub«. V tem klubu se nahaja med drugimi tudi bivši minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Nikola Preka, ki je odklonil vstop v JRZ.

Nova nacionalna fronta

Jutrova redakcija je organizirala te dni na Pohorju novo jugoslovansko nacionalno fronto. Toda, ker je samo firma nova, a vse drugo staro, sami ne upajo na kak večji uspeh.

Ali je res?

Kakor nam poročajo z Gorenjske je odložil gosp. Resman iz Radovljice zaradi nastopa proti bojevnikom in potrditvi razpusta »Boja« vse funkcije, ki jih je imel v Prosvetni zvezi.

Bikobarba

V Spaniji si je »nežnik« spol izbral poklic, ki je bil doslej izključna pravica moških. Pri bikobarbah nastopajo tudi — bikobarke. Listi poročajo, da znajo ženske zelo ljubko moriti bike. No, hvala lepa za tako ljubkost!

Kmetska mladina

„Silo za ognilo“

»Slovenskemu gospodarju« in »Domoljubu«

»Slovenski gospodar« nosi pravzaprav med drugim podnaslov »list v zabavo«, zato njegovega jezilivega napada na naše organizirane in poštene ter poštvalne fante in dekleta nismo vzeli resno, pač pa zabavno, ker sam trdi, da je list za zabavo. Naše trdo in mučno kulturno in prosvetno delo za preporod slovenske vasi pa je prevzvišeno, da bi ga šteli med zabavo. Z žuljevimi rokami in z našo mlado kmetsko pametjo, ki ji je šele s prihodom organiziranega kmetsko-mladinskega gibanja zasijala svoboda udejstvovanja, gradimo, kar je naša minula doba kulturnega dela, ki se je v pretežni večini opravljalo tudi s politično primesjo in poudarkom, podrla in razdejala. Podeželje in vasi ter kmetsko ljudstvo je ta doba razcepila in razdejala. Zdravi, mladi fantje in dekleta to popravljamo in gradimo kmetsko skupnost, toda ne po naročilu z višjega mesta, temveč iz lastnega prepričanja in spoznanja. Naše delo z razmahom napreduje, ker ga odobrava vse kmetsko ljudstvo brez izjeme, ker je spoznalo, da mora pričeti misliti z lastno glavo in pametjo, katera je bila doslej dobesedno zaslužnjena. Sproščene in svobodne kmetske roke si gradijo svojo novo bodočnost, svojo skupnost.

Velik napredek in zmagovit pohod mlade kulturne kmetske generacije pa ne gre v račun »Slovenskemu gospodarju«, podoba je, da se je tega zmagovitega pohoda ustrašil tudi njegov kranjski pobratim »Domoljub«, ki v celoti objavlja jezilivi napad »Slovenskega gospodarja«. Pogumnih vrst kmetske mladine to prav nič ne moti, ker to so le kriki v spoznanju, da se kmetska mladina osamosvaja, išče svoja lastna pota in ruši okove, ki so jo oklepali do nezaslišane boječnosti in ponižne vdanosti. Ta doba se ruši in »Slovenski gospodar« in »Domoljub« se pač ne moreta sprijazniti z dejstvom, da rase slovenskemu narodu nov, zdrav in pogumen mlad kmetski rod, ki ne potrebuje jerobstva in varuštva! Toda kmetsko ljudstvo je tega mladega rodu neizmerno veselo, ga podpira in mu želi vso srečo in blagoslov pri težkem delu za obnovo naše kulturne in prosvetne kmetske domačije, ki jo je doslej jerobstvo tako farizejsko zastrupljalo in rušilo.

Vse to »Slovenski gospodar« in »Domoljub« dobro veda, zato oba o tem tudi previdno molčita. V svoji zagrenjenosti nad izgubljeno bitko skušata zatorej vprašanje prikazati v čisto drugi luči. V vednost jima moramo povedati le to, da sta majhnega obzorja, če doslej še nič ne veda o splošnem napredku evropskega kmetstva, če-hoslovaškega, bolgarskega, rumunskega, francoskega, danskega, poljskega, švicarskega itd. itd. V krogu tega ozkega obzorja skušata potvarjati dejstva, ko slovenskemu mlademu kmetskemu rodu očitata svobodomiselnost, liberalizem in naprednjaštvo v smislu starega slovenskega liberalizma in klerikalizma. V našem gibanju je duh probujajočega se kmetstva in kmetske demokracije, to je za nas merodajno in pa spoznanje, da je treba za vsako ceno naše kmetstvo strniti v močno skupnost, ki bo šele utegnila dokončno popolnoma likvidirati zgodovinsko škodljivo razbitost kmetskih vrst.

Posebno imenitna pa je samozavest »Slov. gospodarja«, ko pravi: »Mi pa kmetske mladine ne damo! Kdo mi? Saj to ni nobena kupčija,

gospodje! Kmetska mladina ni naprodaj!! In če se je kmetska mladina odločila, da bo samostojno hodila svoja pota in si gradila svoj bodoči kmetski dom, ki bo prost vsakega varuštva, je to njena stvar in njena velika zasluga, zakaj kmetski človek mora naposled tudi priti do besede, večno nadzorstvo in jerobstvo sodi v zgodovino, kar pa očitvidno ne gre v račun vsem onim, katerih moč in vpliv sta izvirala vprav iz tega nadzorstva nad kmetskim ljudstvom.

»Slovenski gospodar« in njegov kranjski pobratim »Domoljub« pa lahko še vnaprej pišeta za zabavo in hrepenita po izgubljenih in minulih dobah. Mlad slovenski kmetski rod jima tega ne zameri, ker je trdno odločen do kraja izvesti svojo zgodovinsko nalogo — združiti kmetski rod in ustvariti močno kmetsko skupnost, ki si bo brez varuštva in nadzorstva rezala sama svoj kruh!

O popivanju in veseljačenju pa ne izgubljam besed, ker je to prevelika demagogija, s kakršno lahko tudi mi postrežemo »Slov. gospodarju« in »Domoljubu«, če bi hoteli hinavsko in farizejsko ocenjevati takozvane prosvetne prireditve na drugem bregu!

Ghazi, kralj Iraka

svečano odvarja parlament v Bagdadu, glavnem mestu te države

Podpirajmo svoj tisk!

7.—8. št. »Grude«

Te dni je izšel dvojni julijski in avgustov zvezek Grude. Kdor ga je prejel in prebral, mora biti s to številko našega mladinskega kmetskega lista še posebno zadovoljen. Fantje in dekleta, s tako »Grudo« se lahko postavimo in s ponosom lahko zanjo agitiramo ter ji pridobivamo naročnikov, kajti med celo kopico različnih revij in časopisov, ki prihajajo na deželo, je edino »Gruda« naš pravi mladinski list, pisan v duhu mlade kmetske kulture in kmetske miselnosti.

Poleg letne povesti »Potoška mladost« Venceslava Winklerja, ki je brezdvomno ena najboljših povesti o resničnem, nepotvorjenem življenju na našem podeželju, je ta št. posvečena tudi spominu pok. Štefana Radića in pok. Janžeta Novaka. V glavnem pa obravnava tokrat »Gruda« eno najbolj perečih vprašanj kmetskega stanu, namreč vprašanje kmetske zbornice. Kdor se hoče poučiti o tem vprašanju, ta mora premišljeno prebrati to številko »Grude«. Na razpisano anketo, ki jo je priredil urednik tov. Dolfe Šauer, je odgovorilo 13 tovarišev z zelo tehtnimi izjavami, ki dokazujejo, kako potrebno je, da pričnemo z vso resnostjo razpravljati o kmetskih zbornicah. O tozadevnem vprašanju in anketi bomo v našem listu še pisali. Zaenkrat le opozarjamo vse tovariše in tovarišice na to

številko »Grude«, ki jim bo z ozirom na vprašanje kmetskih zbornic nepogrešljiv abecednik. Komur je kaj do tega, da postane resnični borec za čimprejšnjo doseg kmetske zbornice, ta mora imeti »Grudo«, ki mu bo to vprašanje popolnoma jasno osvetlila.

Pravtako bo sleherni s premislekom in zaprepačenjem prebral članek tov. Tineta Janharja »S kakšnim dobičkom obratuje naš kmetovalec?«, ki je pretresljiv dokaz o propadanju našega kmetijstva, ki obratuje z ogromno izgubo, tako da se mora človek nehoče vprašati, kje je tista skrita kmetska sila, ki se drži pri življenju naše kmetske domove, ki so danes skozi in skozi gospodarsko pasivni. — Tov. Viktor Maček posveča pozornosti vredna premišljevanja »Starostnemu zavarovanju na kmetih«, ki je pravtako zelo pereče socialno vprašanje. »Gruda« obravnava tokrat same stvari, ki se tako bridko tičejo usode kmetskega človeka!

Gotovo se bodo naše dekliske vrste še posebno razveselile dobre krojne priloge. Če je zaenkrat še skromna, dekleta, zato ne smete biti malodušne in zabavljati. Mi začnemo, vsak začetek pa je skromen in naša skupna dolžnost je, da s požrtvovalnim delom »Grudo« tudi glede krojne priloge povečamo, tako da bo naši kmetski hiši čisto odveč vsak drug list, ki se tako premeteno vsiljuje in nas omamlja. Dekleta, zapomnite si: svoji k svojim!

Bogata je tudi vsebina raznih poglavij: Organizacija, Ali več?, Zapiski itd. — Med vsebino je treba še omeniti novost za naše pevske zборе — Maks Kovačičevo uglasbitev pesmi »Želim si zvezdne noči...«, ki jo je napisal naš pok. Janže Novak. — Zelo jedrnate in lepe pa so tudi pesmi tov. Petja Robotkina »Pri nas«, »Pismo« (posvečeno Janžetu Novaku) in jedka trda resnična podoba o usodi našega malega kmetskega človeka »Pri nas se dobro živi«, ki se končuje takole: Učni gospod pa piše in mirno uči: mi smo agrarna dežela in dobro pri nas se živi.

Ta številka »Grude« je tako bogata in vredna, da smo je vsi lahko srčno veseli, ker je v njej res luč in sila našega mladega kmetskega duha, ki vsepovsod zmaga.

Iz organizacije

Vsem Društvom kmetskih fantov in deklet

Zveza kmetskih fantov in deklet opozarja vsa tovariška Društva kmetskih fantov in deklet, ki še niso vrnili statističnih pol o letnem delovanju, naj to nemudoma storijo. Občni zbor Zveze je pred nami in potrebno je, da dotlej sestavimo popolnoma jasen izkaz o našem skupnem kulturnem delu. Zato nikar ne odlašajte, ampak čimprej storite svojo organizacijsko dolžnost!

Konjska dirka na Igu

Ljubljanski Pododbor Zveze kmetskih fantov in deklet, v zvezi s Konjerejskim društvom za ljubljansko okolico priredita tekom meseca septembra t. l. na Igu veliko konjsko dirko, ki bo združena z veselico in kmetsko-mladinskim zborovanjem.

Prijave konj dirkačev sprejema predsednik konjerejskega društva g. Jakob Modic, župan iz Bresta.

Moravče

Naše mlado Društvo kmetskih fantov in deklet je minulo nedeljo priredilo tekmo koscev in mladinski kmetski kulturni praznik. Marljivi tovariši in tovarišice so celotno prireditev vzorno organizirali, da tako dajo manifestaciji obelježe kmetske zavednosti in dostojno proslavijo in počastijo naporno kmetsko delo. Številno občinstvo je s svojim obiskom mladinskega praznika pokazalo, da visoko ceni kulturno delo mlade kmetske generacije.

Uvod v mladinsko manifestacijo je tvorila vzorna in slikovita povorka z godbo na čelu. V

**Samo s čiščenjem zob
odpraviš zobni kamen, zato vzemi**

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

povorko se je poleg kmetske mladine, koscev-tekmovalcev, uvrstila dolga vrsta občinstva in kmetskih pokretašev, med njimi tudi tovariši iz Ljubljane ravnatelj Zveze slovenskih zadrug tov. Fran Trček, tov. Viktor Maček kot delegat Zveze, tov. Franjo Pavlica in moravski župan tov. Tome. Med tem se je zbrala na tekmovalnem prostoru številna množica gledalcev. Pred pričetkom tekme se je vršilo mladinsko kulturno zborovanje, ki ga je s tovariškim kmetskim pozdravom otvoril predsednik domačega društva. Nato je za Zvezo kmetskih fantov in deklet govoril tov. Viktor Maček, ki je v svojem govoru nazorno označil namen kmetskega mladinskega gibanja, ki s svojim kulturnim in izobraževalnim delom gradi na slovenskem podeželju temelje nove dobe in boljše bodočnosti. Mi mladina smo v kmetskem gibanju avant-garda, prednja straža, ki se jasno zaveda svojega največjega poslanstva, da ohranjamo trdno našo kmetsko misel in jo z ljubeznijo gojimo in s pogumom razširjamo na zmagovitem pohodu. Pri tem našem kulturnem delu nam je merodajno edino vodilo: ljubezen in požrtvovalnost do kmetske ideje.

Po zborovanju se je pričela tekma, v kateri se je kosalo deset krepkih in navdušenih koscev-tekmovalcev. Tekmovanje je popolnoma priklenilo nase pozornost gledalcev, ki so z odobravanjem dajali duška svojim čuvstvom spoštovanja do kmetskega dela. V naporni zdravi tekmi si je priboril prvo mesto tov. Brečelj s Krtine, drugo tov. Novak iz Moravč in tretje tov. Urbanija iz Moravč. Tekmovalci so prejeli v znak priznanja lična darila. Ta uspeh jim bo gotovo le v vzpodbudo, da bodo tudi v bodoče posvetili vse svoje mlade sile napredku in razmahu mlade kmetske organizacije, ki s kulturnim delom zmaguje vse ovire in pogumno koraka v dobo preporoda vsega našega življenja.

Tacen pri Št. Vidu

Preteklo nedeljo je priredilo marljivo Društvo kmetskih fantov in deklet iz Gamelj v Tacnu pod Šmarno goro krasno uspelo tekmo koscev, združeno z mladinskim kulturnim zborovanjem. Iz bližnje in daljne okolice Šmarne gore se je te zavedne mladinske manifestacije udeležilo nad vse lepo število kmetskega ljudstva, ki je s svojim obiskom dalo mladini vse priznanje za njeno kulturno delo na podeželju. S posebnim zadovoljstvom pa je treba omeniti složnost in sodelovanje mladine same, saj so se te manifestacije udeležili tudi člani in članice vseh bližnjih Društev kmetskih fantov in deklet, tako iz Dragomlja, Št. Vida, Skaručne, Zg. Šiške, Medvod in Most pri Komendi. Ta enodušna skupnost je močan dokaz, da mladinsko kmetsko gibanje ni vezano le na ozek delokrog, temveč da tvori v vsej Sloveniji mogočno skupnost mlade kmetske generacije.

Manifestacijo je otvorila pestra povorka na tekmovalni prostor, kjer se je zgrnilo ogromno število gledalcev, ki so spremljali tekmo vrlih mladih koscev z zanimanjem in odobravanjem. V tekmi plemenitega kmetskega dela je odnesel prvo mesto tov. Peter Šušteršič iz Tacna, drugo tov. Slavko Smole iz Tacna, tretje tov. Ljotje Šesek iz Šmartnega in četrto tov. France Aleš iz Gamelj. Mladim in pogumnim koscem in tvorcem nove lepše bodočnosti slovenskega podeželja velja vse priznanje!

Po lepo uspeli tekmi koscev se je vršilo na vrtu »Save« kmetsko mladinsko kulturno zborovanje, ki ga je otvoril društveni predsednik, želeč vsem iskreno domačo dobrodošlico. V daljšem govoru je nato zastopnik »Zveze kmetskih

fantov in deklet« tov. France Gerželj orisal kulturni pomen mladinskega gibanja. Uvodoma je ostro zavrnil pisanje nekega časopisja, ki mu je velik napredek mlade kmetske generacije sila neprijeten trn v peti. Posebno pa je naglasil, da je mladinsko gibanje izključno kulturno gibanje, ne pa strankarsko-politično kot ga nasprotniki hočejo prikazati. Tozadevno je med drugim izvajal: Kdor je prišel na naše mladinsko kulturno zborovanje z namenom, da bo poslušal besede o dnevi politiki, ta se je zmotil. Res je, da vlada danes v tem oziru silna nejasnost, mnogo se govori o tej in oni osebi, toda mi se ne opredeljujemo po osebah, mi nič ne iščemo in ne kolebamo, naše edino mesto je v trdnem kmetskem gibanju in nikjer drugje. Če se bomo vsi tega globoko zavedali, potem bo lahko vsak zase našel jasen odgovor na vprašanje: kam? — v kmetsko gibanje! Zakaj naša zgodovinska naloga je, da združimo vse podeželje v močno in trdno kulturno skupnost. Ob zaključku je govornik posvetil spominske besede kmetskim borcec Štefanu Radiču, Aleksandru Stamboliškemu in Janžetu Novaku, katerih spomin so zborovalci počastili s slava vzkliki. Zatem je govoril predsednik »Zveze slovenskih kmetov«

Letalski sprehod

Znamenita letalka Ela Beinhornova je nedavno letela iz Gleiwitza (Nemčija) v Istanbul. Po kratkem odmoru tamkaj je takoj odletela v Nemčijo in je srečno pristala na letališču Tempelhof pri Berlinu. Proga, ki jo je preletela pogumna letalka, je dolga 3500 kilometrov. Polet tja in nazaj je opravila v enem dnevu in je letela 14 in pol ure. Na sliki jo vidimo v razgovoru s polkovnikom Udelom po vrnitvi

tov. Albin Koman, povdarjajoč v svojih besedah neprecenljivo vrednost in lepoto kmetskega dela, ki je pozitivno, ustvarjajoče in ki prideluje kruh, brez katerega ni življenja. V jedrnatih in prepričevalnih besedah je bodril kmetsko mladino, naj pogumno vztraja pri svojem delu in v borbi za priznanje kmetskega dela. Njegove besede je zbrana mladina sprejela z iskrenim odobravanjem in priznanjem.

Lepo uspela mladinska kulturna manifestacija je potekla v krepki zavesti kmetskega duha in skupnosti.

Himen

17. avgusta se je poročila tovarišica Ivanka Bergantova, načelnica ženskega odseka Zveze kmetskih fantov in deklet, s tovarišem Zorkom. Bilo srečno!

Teden dni prej, 14. avgusta pa se je poročil blagajnik Zveze kmetskih fantov in deklet tovariš Matevž Trček s tovarišico Pavlo Klopčar. Bilo prav tako srečno!

Obema mladima paroma želi kmetska mladina vso srečo in zadovoljstvo na skupni življenjski poti!

Novice

★

DOBER DNEVNIK JE TVOJ NAJBOLJŠI TOVARIŠ IN ZAGOVORNIK! Edini dnevnik, ki se pri nas odkrito zavzema za malega človeka in zlasti za naše podeželje, je »GLAS NARODA«. Izhaja v Ljubljani. Mesečna naročnina, ki je znašala doslej Din 25.—, je od 15. t. m. znižana na mesečnih Din 12.—. Uprava lista je tudi s tem korakom dokazala, da res hoče sodelovati z ljudstvom. — Kdor količkar zmore, naj si »GLAS NARODA« naroči. Naročila sprejema uprava »Glasa naroda«, Ljubljana, Nebotičnik.

Zločinci na delu. Po mariborski okolici prejemajo posestniki zadnji čas grozilna pisma, v katerih jim neznana podla roka preti s požigom. Tako je prejelo enako pismo župnišče v Hočah pri Mariboru, posestnik Peter Trenko v Razvanju in več drugih. Da ta pisma niso samo izraz lahkomišljene nagajivosti, priča okolnost, da je vprav v Razvanju zadnje tri nedelje zapored gorelo. — Kdor kjerkoli prejme kako grozilno pismo, naj ga takoj izroči varnostni oblasti (policiji ali orožništvu)! Samo na tak način bo mogoče pritj zločincem na sled!

V Šmartnem pri Litiži že nekaj časa deluje premeten kurji tat. Skoraj ne mine noč, da ne bi kakemu kmetu zmanjkala vsaj po ena kokoš. Kmetje zato vsako noč stražijo, da bi zalotili nepridiprava. Ono noč je stražil posestnik Jože Senegalija. Ko je zaslišal na dvorišču sumljiv šum, je ustrelil v zrak. Pri tem se je stara puška razletela in je kurji tat spet odnesel pete, Senegalija pa so precej ranjenega morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

V Pristavi pri Lubečnem je v potoku Ložnici utonil posestnik Anton Rezar z Ljubečnega. Odšel je bil v svoj vinograd v Malih Dolih pri Frankolovem. Ker ga predolgo ni bilo domov, so ga šli domači iskat in ga v potoku našli mrtvega. Na povratku je možu bržkone spodrsnilo in je tako nesrečno padel na ostro ka-

IZ UREDNIŠTVA

Zadnji »KmetSKI list« je bil pomotoma označen s tekočo številko 33 namesto s številko 32, kar naj blagovolijo cenj. čitatelji popraviti.

menje, da se je močno potolkel po glavi in se brčkone onesvestil. To je potem povzročilo tudi njegovo smrt; kajti pri padcu je obležal z obrazom v vodi. Ponesrečenec je bil ugleden posestnik in zapuščal vdovo ter pet otrok, od katerih je najmlajši star 15 let. Z močno prizadeto družino sočustvuje vsa okolica.

Na državnem osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani bo vpisovanje dne 2. in 3. septembra.

Pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah je umrl frančiškan o. Elekt Hamler v starosti 75 let.

Pri Krškem so se na gradu Turna na Artu tatovi lotili grajske družinske grobnice. Grdo skrunilsko počelje se jim pač ni izplačalo, ker so vse dragocenosti odnesli iz grobnice že drugi vlomnici pred 25 leti!

Na Trati v Poljanski dolini dobe novega župnika. Župnijo namreč prevzame g. Šavli, ki je doslej deloval v Komendi.

Na S. Planini pri Trbovljah bo v nedeljo dne 1. septembra birma.

V Poterkovcih se je v noči od zadnje sobote na nedeljo porušila hiša posestnika Maksa Udoviča. Nesreča se je pripetila med 2. in 3. uro zjutraj. Pod ruševinami je bila pokopana vsa družina, namreč posestnik Udovič, njegova žena in dva otroka. Obe hčerki petletna Helena in triletna Ivanka sta mrtvi, gospodarja in gospodinjca pa so reševalci po dveurnem napornem delu še živa, a vendar močno poškodovana potegnili izpod razvalin. Mož ima zlomljeni obe nogi, žena pa ima nevarno poškodovano hrbtenico. Oba so prepeljali v bolnišnico v Slovenj-gradu. — Nesrečo je povzročilo zadnje deževje.

V slogi je moč

15 let Male antante

Pe dni poteče 15 let, kar so si segle v roke tri mlade države — Jugoslavija, Češkoslovaška in Rumunija — ter si ustvarile složno politično organizacijo, Malo antanto (Malo zvezo). V današnjem tekmovanju med narodi in državami mlade države pač ne morejo doseči v mednarodnem svetu takega položaja, da bi bile vsepovsod merodajno upoštevane. Zato tudi toliko beremo o različnih zvezah držav, paklih, pogodbah in podobnem. Kakor velja v našem kmetskem gibanju tolikokrat preizkušeno pravilo, da je le v slogi moč, tako nam bo tudi laže razumljivo, da to pravilo velja tudi za mednarodno politično in gospodarsko sodelovanje.

15 let Male antante je 15 let enotnega mednarodnega nastopanja treh združenih držav. Kot politična mednarodna enota so si priborile v mednarodnem svetu vse priznanje in ugled, tako da je v splošnem tekmovanju merodajna tudi njih beseda. In tudi mi kmetje smo veseli in

Zidovje je bilo namreč deloma zgrajeno iz blata in to se je sedaj razmočilo. Pred kratkim je napravil Udovič novo streho, ki pa je bila za tako šibko stavbo pretežka. To je nesrečo seveda pospešilo. Nesreča uboge družine je globoko presunila vso okolico.

V Mariboru so zadnji ponedeljek blagoslovili temeljni kamen za novo pravoslavno cerkev. Stala bo na Jugoslovanskem trgu in se bo imenovala »Spominska cerkev Lazarica«. Blagoslovitvene obrede je opravil prota g. Trbojevič. Slovesnosti so se udeležili vsi pravoslavni verniki, vojaštvo, številno zastopstvo oblasti, društev in mariborske javnosti, pa tudi lepo število katoliških vernikov.

Z Mirne gore se je vračal v Novo mesto dijak Ljubo Kobal. Grede je padel in si je zlomil roko.

V Ptuj in okolici spet krožijo ponarejeni kovanci po 50 dinarjev. V Ptuj je, kolikor je doslej ugotovljeno, prišel ponarejeni denar iz Budine, tja pa iz Sobotincev. Orožniki v Gorisnici marljivo preiskujejo in zasledujejo vso zadevo. Ker je denar izredno dobro ponarejen, je treba tem večje previdnosti. Vsak sumljiv novce pokazite takoj oblastem!

Važno za vsakega! Stavka stavcev v dravski banovini je povzročila, da ni, kakor navadno, izšel veliki ilustrirani cenik trdke Stermecki v začetku avgusta, ampak bo izšel šele v prvi polovici septembra. Cenik bode letos bogato koloriran, zelo interesanten ter prinese vse novosti zadnje mode. Naproša se vsakogar, da v lastnem interesu z naročili počaka, dokler ne izide cenik trdke Stermecki v Celju.

ponosni, da je naša država, naša državna domaćija Jugoslavija upoštevana in spoštovana v mednarodnem svetu. Zakaj to spoštovanje gre tudi nam, ki smo steber naše države in njeni najtrdnjejši tvorci. Kakor čuva Mala antanta v mednarodnem svetu naš, rumunski in češkoslovaški ugled in veljavo, tako čuvamo jugoslovanski, rumunski in češkoslovaški kmetje zemljo, na kateri počivajo vse tri zvezne države Male antante. Složni med seboj in tesno povezani smo močnejši in odpornejši proti vsakemu pohlepemu navalu na zemljo vseh treh zaveznih držav. Kakor trije zvesti čuvarji stražimo največjo dobroto sveta: zemljo in njene naravne zaklade in lepote, ki so temelj vsake države. Čim bolj bomo v tem delu složni in edini, tem močnejša in večja bo v svetu tudi veljava Male antante, naše mednarodne politične predstavnice in zagovornice.

Velika jadranska razstava na velesejmu v Ljubljani

Jadranska straža in Ljubljanski velesejem pripravljata letošnjo jesen pravo presenečenje — veliko jadransko razstavo, kakršne v naši državi še ni bilo. — Poleg razstave o arhitekturi, tujskem prometu, esperantu, pobištva in drugih industrijskih in obrtnih izdelkov, perutnine, kunccev, koz, ovac itd. bo zavzela $\frac{3}{4}$ razstavišča — Jadranska razstava. Razstavo tvori 17 oddelkov in sicer: 1. Jadranska straža s svojo zgodovino, razvojem in načrti za bodoče, 2. Zgodovina Jadrana, 3. Geografija, 4. Meteorologija, 5. Jame, 6. Živalstvo, 7. Rastline, 8. Oceanografija, 9. Narodne noše in običaji, 10. Sport, 11. Promet in trgovska mornarica, 12. Tujski promet, 13. Vojna mornarica, 14. Ribništvo, 15. Gospodarstvo, 16. Razstava živih morskotvornih rib in živali, 17. Jugosl. umetnostna razstava »Naše morje«.

Naj Vam navedemo samo nekaj zanimivosti: vseh razstavnih objektov je preko 5000, med njimi prekrasni modeli do dolžine 2 in pol metra naših vojnih in trgovskih parobrodov, jadrnic itd. Nad 1800 prepariranih živali bo razstavljenih v oddelku za živalstvo, ribiški oddelke bo prikazal modele vseh mrež, čolnov ter načine lovljenja. Vojna mornarica razstavi vse kar je v zvezi z njeno močjo in razvojem. Umetnostne razstave se udeležijo umetniki-mojstri iz cele Jugoslavije. V ogromnih akvarijih, ki vsebujejo 40.000 litrov morske vode bodo razstavljene žive morske ribe in skrivnostne živali iz dna morja. In drugega mnogo. Vsakdo naj izrabi edinstveno priliko, ki se mu nudi in ogleda prezanjivo prirediteljev. Razstava bo trajala od 5. do 16. septembra.

Ekскурzija kmetijskih strokovnjakov na Oplenac

Društvo kmetijskih strokovnjakov Dravske banovine priredi v začetku septembra t. l. 7-dnevno potovanje v Srbijo: romanje na Oplenac v kombinaciji s kmetijsko-poučnim izletom v kraje Juž. Srbije. Odhod 1. septembra ob 20. uri zvečer iz Ljubljane, povratek 8. septembra ob 9.37 dop. v Ljubljano. Gospodarsko in turistično nad vse zanimiva in poučna ekskurzija se bo ustavila v tehle krajih: na Oplenacu zaradi poklonitve na grobu velikega kralja; istotam zaradi ogleda dvorskih posestev z vinskimimi kletmi; v Venčacu zaradi ogleda venčacke zadrage; v Skoplju, na Telovem, v Gostivarju, Mavrovim Hanovima, samostanu Sv. Jovan Bigorski, Dobru, Strugi, Ohridu, v samostanu Sv. Nauma, Bitolju, Prilepu in Velešu, dalje v Nišu, Niški banji in Beogradu v svrhu razgledanja raznih gospodarskih objektov, pokrajinskih, arhitektonskih in drugih zanimivosti; v Resanu zaradi ogleda znamenitih sadovnjakov in v Zemunu v svrhu ogleda znane tvornice sekta in kletarstva.

Potuje se z železnico (III. razred), deloma z avtobusi. Cena znaša Din 1350 — po osebi za prevoz s popolno oskrbo. V tej ceni je zapopadeno: znižana vožnja po železnici iz Ljubljane v Skoplje in nazaj, krožna potovanja z avtobusi, stanovanja in hrana v dobrih gostiščih, začetvi z zajuterkom prvega dne v Beogradu in končavi z večerjo sedmega dne v Beogradu, vse takse in napitnine. — Izlet vodi turistični strokovnjak. Izleta se morejo udeležiti društveni člani, če bo prostora pa tudi nečlani (prvenstveno ugledni kmetovalci in prijatelji kmetijske stroke).

Zaradi velikega zanimanja pa naj se pošljejo prijave takoj na naslov društva, Ljubljana, Knafljeva ul. 9. Neobvezne prijave se načelno ne bodo jemale v pretres.

Anglež — finančni svetovalec na Kitajskem

Znani angleški gospodarski strokovnjak Frederik Leith-Ross je odpotoval na Kitajsko, kjer bo z gospodarskimi in finančnimi nasveti pomagal kitajski vladi pri raznih važnih finančno-gospodarskih pogajanjih.

Opozorilo naročnikom!

Vse naročnike, ki dolgujejo na naročnini za nazaj še kak znesek, opozarjamo tem polom, da vsak prizadeji vsaj do konca tega meseca svoj zaostanek poravnati. Vsakomur, ki bo ta naš opomin prezrl, bomo žal primorani nadaljnje pošiljanje »Kmetijskega lista« ustaviti.

Gospodarstvo

Kisik

Kisik se javlja v naravi v svobodni obliki, na drugi strani pa tudi v spojinah. Za vse obligatno aerobne organizme (t. j. organizme, ki živijo v prisotnosti kisika), odnosno zelene rastline je kisik v svobodni obliki pogoj njihovega življenja in razvoja; kisikova vloga v rastlinskem carstvu je nadvse mnogostranska.

Težko je določiti, koliko je pri vseh kemijskih procesih oziroma izgraditvi organske snovi pristno kisikovega vpliva. Vsekakor se ne da tajiti, da se pojavlja pri dihanju kot izvor energije in rasti činitelj; izgraditev organske snovi nedvomno izdatno pospešuje; beljakovina vsebuje 20% v ogljikovi hidrati (n. pr. sadni sladkor) pa celo 53% kisika; najmanj kisika imajo tiste.

Tako nam prikazujejo številni primeri, da je kisik graditvena snov v živi organski stvari; pri vseh kemijskih procesih, ki se odvijajo v rastlini sami, igra važno vlogo. Najrazličnejši biokemijski, odnosno življenjski odzivi v rastlinskem telesu imajo potemtakem dve smeri. Iz enostavnih anorganskih prvin (t. j. takih, ki ne tvorijo žive prirode) dobivamo zložene organske snovi, ki jih rastlinstvo rabi za izgraditev posameznih organov in stanic; ob tej priliki se veže solnčna energija. Pojav, da tvorijo zelene rastline s pomočjo solnčne energije iz ogljikovega dvokisa in vode organsko snov, imenujemo asimilacijo. Druga smer vodi k razkrajanju organske snovi; tukaj rastlina oddaja energijo; govorimo o disimilaciji in destrukciji.

Procesi disimilacije in destrukcije so ozko med seboj povezani in se odvijajo navadno v prisotnosti kisika. Potemtakem je kisikova asimilacija odnosno asimilacija ogljikovega dvokisa (dioksida) temeljni življenjski proces pri vseh zelenih rastlinah. Edino ob dovoljni (zadostni)

količini kisika je možna popolna oksidacija organske snovi (beljakovine, masti) t. j. spajanje snovi s kisikom ob tej oksidaciji se razvijejo toplota, svetloba in drugi pojavi. Odvijajo se različne sinteze, odnosno kemična spajanja, rastlina izvršuje kroženje, oziroma omogočuje cirkulacijo sokov, transport asimilacijskih produktov in plovitev. O dihanju samem je bilo govora na drugem mestu.

Ob prekomerni množini kisika prevladujejo disimilacijski procesi organske snovi nad tvorbo žive stvari; radi tega rušimo ravnotežje med procesi graditve in razkrajanja. V tleh, kjer so vse luknjice izpolnjene z vodo, rastline venejo, odnosno poginejo, ker nimajo potrebne količine kisika. Če voda na polju zastaja, rastline porabijo najprej kisik, ki je vezan v vodi v obliki mehurčkov; nato uporabljajo rezervno vezan kisik in ko ga porabijo, se poslužujejo intramolekularnega dihanja, t. j. dihanja, ki se vrši v odsotnosti zračnega kisika.

Kisikove gospodarske koristi so torej tako očitne, da ga prštevalimo med najvažnejše prvine v rastlinski prehrani. V njegovi prisotnosti se intenzivno razkrajajo organska snov, mineralizira; iz nje pa dobivamo rastlinsko hrano.

Zeleno gnojenje

Pod zelenim gnojenjem si predstavljamo podoravanje zelene posevke z namenom, da damo zemlji organske snovi za obogatitev zemlje s humusom in dušikom. Organsko snov lahko dovajamo vsaki posevki, dušik pa damo zemlji samo s setvijo onih rastlin, ki zmorejo prsnjavljati (asimilirati) zračni dušik, a to so metuljnice (leguminoze); omenjene rastline prsnjavljajo zračni dušik v sožitju z bakterijami. Ko korenine leguminos končajo svojo življenjsko nalogo, odnosno funkcijo, se razkrajajo tudi bakterije, z njimi organski dušik kot sestavni del njihovega telesa; nastajajo razne spremembe in ostale rastline ga morejo vsrkavati.

Problem asimilacije (prsnjavljanja) zračnega dušika s pomočjo leguminos in sožitja z bakterijami je razjasnil Helbrigel, ki je dokazal, da prsnjavlja zračni dušik bakterije, ki živijo na koreninah leguminos; one se poslužujejo zračnega dušika šele takrat, ko nimajo drugega dušika na razpolago in imajo dovoljne količine kalija, fosforjeve kisline in apna. Ta način gnojenja je odvisen od klimatskih prilik. V krajih, kjer se od sredine julija do konca avgusta javlja suša, niso podani povoljni pogoji za zeleno gnojenje.

Oblike zelenega gnojenja so lahko sledeče:

1. Posetev za zeleno gnojenje predstavlja glavno letno kulturo (glavni sadež),
2. kot podsev,
3. kot strnišnji sadež.

Prednosti zelenega gnojenja so v tem, da zemlji dovedemo znatne množine organske snovi. S tem povečavamo humusno količino, lahko tlo postane sposobnejše vezati zračni dušik in težko tlo zrahljamo; v zvezi s tem tlo lažje vsrkava vlogo in omonjak in je bogato na dušiku.

Razstava in tekme plemenske goveje živine bodo v Murski Soboti dne 8. septembra. To razstavo priredi Zveza živinorejskih selekcijskih organizacij za svetlolisasto govedo v Mur. Soboti. Razstavljenih bo nad 200 glav najboljše rodovniške živine iz celega zveznega okoliša, ki obsega sreza Lendava, Sobotu in Ljutomer. Hkratu bo tudi tekma goveje živine na preizkušnjo delavne sposobnosti pri nasi svetlolisasti govedu, ki je znana kot dobro vprezna živina. Začetek prireditve bo v nedeljo, dne 8. septembra ob pol 10. uri na bivšem Szaparyjevem marofu. — Takoj nato se začne tekme: tekma bikov na uspešnost hoje, tekma krav na uspešnost vožnje, tekma krav pri oranju in slednjič poskusna vožnja na moč krav. Vmes bo predvajanje razstavljenih živine, ki bo dobila prve nagrade, po mestu.

Ivan Albrecht:

Čez pol leta

(Nadaljevanje.)

»Kaj ti je?« se je zavzela mati. Sedla je k meni in me začela božati, jaz pa sem se vrgla na divan in plakala kakor blazna. Šele čez dolgo sem se umirila in mi je prešel tisti čudni strah. Tudi slika Nierzadnickega je izginila. Tedaj sem šele priznala materi:

»Gospoda, ki te je spremljal, se bojim —«

»In si zato jokala?« je sklenila mati roke in me ni mogla razumeti. Vpraševala me je, kaj se mi je zameril. Kako naj bi bila to povedala, ko niti sama nisem vedela?!

Odslej sem se še bolj bala ljudi. Tudi Petriča sem se ogibala in sva se le malokdaj videla, Nierzadnickega pa nisem srečala vse leto.

Jeseni sem začela hoditi v gimnazijo, a po božiču mi je mati povedala, da bo dala pisarni slovo. Vzela me je v naročje in mi nekam sramežljivo zaupala, da se namerava vnovič poročiti. To me je streslo. Ze sama misel, da utegne priti k nama tuj moški, ki bo imel nad menoj očetovsko oblast, mi je bila neprijetna, še bolj pa me je morila zavest, da bom morala z neznanim vsiljencem deliti materino ljubezen. Mater sem namreč imela resnično rada in jo še danes ljubim, najsi je tudi vez med nama tako tiha in skoraj nevidna. Ker nisem rekla nobene besede, je povzela mati sama:

»Kaj praviš, Vida?«

Objela sem jo in molčala.

»Veš, kdo bi rad postal tvoj drugi oče?«

Na vprašanje sem jo samo pogledala, ona pa je zardela:

»Gospod Nierzadnicki —«

Tedaj me je zgrabilo v vratu in me stisnilo v prsni, da sem planila od matere in jela kakor brezumna begati po sobi. Hotela sem kričati, pa sem le jecljala, zakrivala obraz in si pulila lase, taka groza me je obhajala. Ta vzvišeni in strahotni človek je bil nenadoma tu, čisto poleg mene, je begal z menoj in me gledal, venomer gledal. Vse me je skelelo pod dotiklaji njegovih rok, a on je le grabil po meni in sem razločno čula:

»Vida, bodi vendar pametna, Vida —«

»Bežite, gospod!« sem zavpila, mati pa nežno proti meni:

»Potrpi no, Vida! Koga preganjaš? Saj vidiš, da sva sami —«

Bila sem že čisto brez moči, ko me je končno dosegla in me odnesla v posteljo.

»Kako si nocoj tako razburjena —« se je vznemirjala in mi kakor malemu detetu šepetala, da sem bolna in da me bo ona sama ozdravila, ker sem njeno edino na svetu. Res sem nato bolevala skoraj mesec dni. Nekoč sem nalik v polsnu slišala, kako je pravil zdravnik materi, da sem živčno nevarno bolna. Svetoval je, naj me za nekaj časa pošlje na deželo in naj sploh skrbim, da bom imela mnogo naravnega razvedrila in nič razburjanja. Mati, ki je še vedno hodila v pisarno, me je res hotela odpeljati na Gorenjsko, vendar sem se ji uprla in ostala doma. Poslej ni več omenjala možnosti. Ko pa sem končala prvi gimnazijski razred, me je poslala na deželo, kjer sem se tudi vidno okrepila, na jesen pa je prišla pome kot gospa — Nierzadnicka.

Neizogibno dejstvo me ni izdaleka tako razburilo kakor prej sama namera. Mati mi je dopovedovala, da se je za ta korak odločila v prvi vrsti radi mene, ker mi je s tem hotela zagotoviti dobro in popolno odgojo. Zdaj ji ne bo treba

skrbeti za vsakdanji kruh in bo lahko bolj nežno skrbela zame. Naj bom zato uverjena, da mi bo iz njene zveze z Nierzadnickim vzkaila sama sreča. Po takem uvodu, ki sem ga poslušala z nekim bridkim notranjim odporom, je prišel k nama Nierzadnicki sam.

»Draga hčerka, sprejmi prvi očetovski pozdrav in poljub!« me je objel in poljubil na čelo. Tisti hip sem bila kakor kamen. Niti treniti nisem mogla. Materi so se orosile oči, jaz pa sem se zavedala šele, ko se je oglašil očim:

»Kaj ne bi šli malo v restavracijo?«

Vse popoldne in še zvečer je bilo potlej največ govora o meni in moji bodočnosti, ki mi jo je Nierzadnicki slikal s toliko pestrostjo, da sem bila res omamljena. Vneto mi je zatrjeval, da lahko študiram, karkoli me bo veselilo, in mi naročal, naj mu brez bojazni zaupam vsako svojo željo. Kar bo le mogel, mi bo izpolnil in ee bo vedno trudil, da mi čim bolj nadomesti očeta. Vsi trije smo nato ostali še nekaj dni na deželi in sem se nekako sprijaznila z novim položajem. Po vrnitvi v mesto je Nierzadnicki res po očetovsko skrbel zame in mati me je negovala na svoj tihi način, tako da mi je življenje minevalo kakor v pravljici.

O počitnicah po dovršenem tretjem gimnazijskem razredu je mati pričela bolevali in sem bila močno v skrbeh zanjo, ker nisem niti najmanj slutila vzroka materine bolezni. Bila sem v štirinajstem letu in močno razvita. Protij koncu julija je očim odločil, da mora mati v zdravilišče. Rekla sta mi oba, da pojde v Gradec, kjer ima Nierzadnicki še iz vojaških dni med zdravniki več prijateljev. Bolezen da ni nevarna, vendar pa taka, da ne kaže več odlašati. Tako se je mati, ki je bila vedno možu v vsem na voljo, odpeljala v Gradec in sva ostala z Nierzadnickim sama. Edino živo bitje, ki je zahajalo k nama, je bila stara postrežnica. (Se nadaljuje.)

Po svetu

★

Huda železniška nesreča na Koreji. Na Koreji se je petek pripetila strahovita železniška nesreča. Vlak je s polno paro zavozil v množico Korejcev, ki so v temi pobirali po železniški progi raztreseni premog. 13 oseb je bilo na mestu mrtvih, 26 pa težko ranjenih.

Nenavadna vročina na Angleškem. Letošnje poletje nam je privoščilo precej toplote, vendar ni gospodovalo tako hudo kakor na Angleškem. Medtem ko je pri nas že suše in vročine konec, vlada v Londonu še vedno huda vročina. Ako se vreme v kratkem ne sprevrže, bo letošnje leto pomenilo za Angleže najbolj suho in vroče leto iz leta 1893. Povprečna poletna toplota, torej nekaka sredina med najvišjo in najnižjo toploto, znaša tam letos 50° Celzija.

Spalna bolezen se je izredno razpasla na Japonskem. V mestu Kobe in v okolici je v zadnjem času nenadoma obbolelo 200 oseb. Bolezen se še vedno naglo širi. Doslej je zahtevala že 110 smrtnih žrtev. Kakor znano, človek, ki ga napade ta bolezen, nenadoma zaspi in ga nikakor ni mogoče predramiti. To stanje traja lahko po več let in se navadno konča s smrtjo. Le v malo primerih se zdravnikom posreči, da z umetno prehrano in zdravili rešijo takemu bolniku življenje.

Skoraj sto let staro meso. V Kanadi (Sev. Amerika) so našli mesno konzervo, ki jo je leta 1853. vzel s seboj raziskovalec Franklin. Meso je bilo v pločevinasti škatli izvrstno ohranjeno in je ostalo še užitno kljub temu, da je staro že 82 let!

Največji sadni vrt na svetu. V Kubanu, blizu železniške postaje Slavjanskoje (Rusija) končujejo te dni dela za ureditev največjega sadov-

njaka na svetu. Ta velikanski sadni vrt bo meril 5500 hektarov. Samo jablan bo v njem raslo nad 160 tisoč dreves, seveda samo najbolj izbranih vrst. Računajo, da bo samo letni pridelek jabolk in hrušk znašal l. 1937. nič manj kot 20 tisoč ton, a v naslednjem letu se bo pridelek celo zvišal na 30 tisoč ton!

Najbolj človekoljuben človek na Francoskem je brez dvoma neki Jakob Fosse (iz: Fos). Ta je doslej rešil življenje 882 osebam, 2 konjema in 1 kravi.

Razstava ovc in koz. Da se vzbudi večje zanimanje za ovčerejo in kozjerejo, prireja društvo »Živalca« tudi razstavo koz in ovc. Razstavljene bodo kože molznice, kozli, kozlički, dalje ovce, ovni in jagnjeta vseh pasem, ki jih goje rejci v Dravski banovini. Razstavljeni bodo tudi razni predmeti in izdelki iz volne in kožuhovine in usnja, krmila in potrebščine. Ovca in koza sta zelo koristni živalci in ni prav, da opuščamo njih rejo. Razstava bo od 5. do 16. septembra.

Radio

Program Radio Ljubljane od 1. do 8. sept. 1935.

Nedelja, 1. septembra. 7.30: Kmetijska posvetovalnica (ing. Sadar Vinko). — 10.00: Odkritje in blagoslovitev posnetka knježjega kamna (prenos iz Mežice). — 16.00: Mav čez izaro, mav čez gmajnico, tam je moj ljubi dom...

Ponedeljek, 2. septembra. 18.40: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 3. septembra. 18.00: Nekaj ribniških za deco (Janez Andolšek). — 18.40: V deželi faraonov (Rudolf Dostal). — 21.15: Fantovske pesmi Bežigradci pojo.

Sreda, 4. septembra. 18.40: Pogovor s poslušalci.

Četrtek, 5. septembra. 10.00: Prenos otvoritve ljubljanskega velesejma. — 12.00: Fantje po polj

gredo, vriskajo in pojo (plošče). — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič).

Sobota, 7. septembra. 18.40: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

1. septembra: v Livoidu, Izlakah, Št. Ilju pri Velenju, Žigarskem vrhu pri Sevnici.
2. septembra: v Murski Soboti, Sv. Lovrencu v Prežini, Slovenjgradcu, Sv. Bolfenku, Kranju, Sodražici, Planini pri Črnomlju, Mozirju, Zrečah, Premu, Celju, Gradcu, Ormožu, Prosenjakoveh.
3. septembra: v Krškem, Ptuj, Radgoni, Dolnji Lendavi.
4. septembra: Preski pri Medvodah, Dolenji vasi pri Ribnici, Št. Ilju, Sv. Rozaliji, Bogojni, Tišinah.
5. septembra: v Mokronogu, Črnomlju, Radečah pri Zid. m., Skaručni, Višnji gori, Račni, Čušperku, Turnišču.
6. septembra: Sv. Vidu n. Ptujem.
7. septembra: Zagradcu, Zerovnici pri Cerknici, Veseli gori pri Rakovniku, Topoloveu, Zagradcu, Vojniku, Sv. Petru pod sv. gor., Sv. Gori, Slivnici, Sv. Jederti, Šmarjeti pri Rim. Toplicah, Sv. Jurij ob Taboru, Križevcih.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'22
1 nemška marka	Din 17'50
1 švicarski frank	Din 14'25
1 angleški funt	Din 216'13
1 avstrijski šiling	Din 9'—
1 francoski frank	Din 2'88
1 češkoslovaška krona	Din 1'81
1 italijanska lira	Din 3'56

EKONOM

I. Z. I. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Ilovac“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj.: „Kmetijski dom“. Žiro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // JAMSTVO ZA VSE VLOGE presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.300.000—